

Her yıl masrafları tarafından karşılanmak üzere Çorum'dan yüz öğrencinin İstanbul'a gönderilmesini talep eden bir kişinin imzasını gerekçe göstererek ümmi olduğu iddiasını araştıran Erkoç, bunun doğru olmadığını belirtir. Hasan isminin Arapça yazılış şekillerini ve muhtemel imza örneklerini inceleyen yazar, Hasan Paşa'nın imzası ile ümmiliği arasındaki irtibatın ispat edilmekten uzak olduğu tespitini yapar.(S.227-229)

Çorum'un yetiştirdiği güzide araştırmacılardan olan Sayın Erkoç'un "*Beşiktaş Muhafızı Yedisekiz Hasan Paşa ve Bir Devrin Hikayesi*" adlı belgelere dayalı çalışması özeldir her Çorumlu'nun genelde tarihi ilgi alanı olarak seçen her araştırmacının okuması gereken bir kitaptır. Bu tür biyografi çalışmalarının çoğalmasa, düşünce tarihimizin bir bütün olarak okunmasını temin edeceği için ayrıca takdire şayandır. Bu açıdan gösterdiği gayret ve himmet için Ethem Erkoç'a bir Çorumlu olarak müteşekkirim.

Mevlüt Uyanık

Ülkü Önal, *ARDANUÇ-AHISKA MASALLARI VE HALK HİKÂ-YELERİ*, Ankara, 2004.

Ülkü Önal ismine ilk defa Kayseri'de yayınlanan Erciyes dergisinde rastladım. Artvin halk şairleri, manileri, atasözleri ve düğün gelenekleri üzerine derlemelerini yayımlıyordu. Apaydınlık bir hanım folklorcu. Bir öğretmen babanın kızı olan Ülkü Önal, halk kültürünün canlı olarak yaşadığı bir ortamda büyümüş. Kalbi halk kültürü için çarpıyor. Kütüphanece olmakla beraber halk edebiyatı ve folklor ürünlerini derlemeye gönül vermiş ve o uğurda maddi ve manevi varlığını ortaya koymuş.

Folklor derlemelerinde bayan derleyicilere çok büyük ihtiyaç vardır. Çünkü folklor ürünlerinden masal, mani, ninni ve atasözlerinin yaratıcısı ve yaşatıcısı ninelerimiz ve annelerimizdir. Onlara en kolay ulaşabilenler ise hanım derleyicilerdir. Nitekim bu konuda Prof. Dr. Bilge Seyitoğlu, Prof.Dr. Umay Günay, Prof.Dr. Esmâ Şimşek, Doç. Dr. Muhsine Yavuz bayan akademisyenler olarak anonim halk edebiyatımıza önemli eserler kazandırmışlar ve kazandırmaya devam ediyorlar. Ülkü Önal da asıl işinin yanı sıra bir derleyici olarak önemli çalışmalar yapıyor. Artvin-Ardanuç yöresinden derlemiş olduğu ürünleri değerlendirmeye çalışıyor.

Ülkü Hanım yapmış olduğu derlemelerini üniversitedeki hocalara gönderiyor, götürüyor ve onlardan bilgi ve görüş almaya gayret ediyor.

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na da danışıyor. Derlemiş olduklarını bana da getirdi. Büyük bir dikkatle okudum, inceledim, gerekli düzeltmelerde ve önerilerde bulundum. Bu ilk derlemeleri karşımıza çok güzel bir kapak içerisinde "Kartallar Padişahı-1" adıyla çıktı. Folklor uzmanı sayın Nail Tan, sunuş yazısında "*Ülkü Önal, doğduğu topraklara olan sevgisini, gönül borcunu masal derleyerek, halk hikâyesi derleyerek yaşatan bir kültür kızımız.*" değerlendirmesini yapmış. Bu ilk eserde 32 masal yayımlanmıştı. Yöresinin günlük konuşma dilini hazırlamış ve severek, büyük bir hazla okudum.

Ülkü Önal, şimdi de karşımıza "Ardanuç-Ahıska Masalları ve Halk Hikâyeleri-2" adlı eseriyle çıkmış bulunuyor. Ülkü Hanım'la Bursa'daki bir görüşmemizde kendisine bir kültür kuşağından bahsetmiştim. Bu kültür kuşağının kaynağının Orta Asya olduğunu söylemiştim. Fakat bizim yöremizde Kağızman, Posof, Ahıska, Şavşat, Ardanuç, Tortum, Oltu, Narman, İspir, Bayburt, Gümüşhane, Ordu ve Giresun'un İç Anadolu'ya kalan ilçe ve köylerinden geçerek Amasya'ya, Merzifon'a kadar uzandığını belirtmiştim. Bu ikinci eseri ile Ahıska'dan başlayarak bu kültür kuşağını takip eden Ülkü Önal, ilerde kültür kuşağı olarak belirlediğimiz güzergâhı izleyerek karşılaştırmalı bir derleme değerlendirme yaparsa Türk halk kültürüne büyük bir hizmet yapmış olur.

Ardanuç-Ahıska Masalları ve Halk Hikâyeleri'nin bir kısmını daha önce okumuş ve incelemiştim. Kitap halinde elime alınca büyük bir heyecanla okudum. Ön sözde Prof. Dr. Ali Berat Alptekin'in de tashih yaptığı belirtilmekte. Kitabın başına 16 sayfalık Ardanuç Tarihi ile Ahıska ve Ahıska Türkleri hakkında tarihi bir bilgi verilmiş. Çok yerinde bir karar. Yalnız içindekiler sayfasında gösterilmeyişi büyük bir eksiklik. İkinci başkısında mutlaka düzeltilmeli.

Eserde 54 tekerleme ve masal, 1 efsane ile 7 halk hikâyesi ayrı bölümler halinde verilmiş. Fakat tekerleme olarak masalların başındaki söz tekrarlarından başka örnek verilmemiş. Masal ve halk hikâyelerinin sonunda yöresel kelimeler ve açıklamaları yapılmış. Bunların eserin sonunda yöresel kelimeler ve açıklamaları yapılmış. Bunların eserin sonunda "Sözlük ve Notlar" başlığı altında verilmesi daha uygun olurdu.

Ülkü Önal'ı bu güzel çalışması için candan tebrik ediyor daha nice başarılı çalışmalar yapmasını diliyoruz. Ayrıca "Muhacirlik Anıları"nı ve "Ardanuç Manileri"ni bir an önce yayımlamasını bekliyoruz.

Behçet DEDE